

JANE'S WALK 2021 V CELJU

10. URBANI SPREHOD

V NAŠEM MESTU

OKROGLA ŠTEVILKA URBANIH SPREHODOV

V letošnjem letu se mesto Celje z že desetim urbanim sprehodom pridružuje globalni akciji Jane's walk, ki v spomin na Jane Jacobs poteka vsako leto v začetku meseca maja.

Tokratno okroglo izvedbo urbanega sprehoda bomo obeležili tako, da se bomo sprehodili po trasi našega prvega sprehoda, ki smo ga pod naslovom »(o)živimo mesto« izvedli v letu 2012.

5. maja 2012 smo se v Celju prvič pridružili globalni akciji, sprehajali smo se *po starem mestnem jedru Celja* in iskali svetle primere, ki so mesto poživljali. Sprehodili smo se po šestih točkah, na katerih smo v skupni debati ugotavljali, katere so prednosti starega mestnega jedra in katere vsebine ga bogatijo, ali je pomembna tudi njihova umestitev v prostor, kako mesto doživljamo uporabniki - pešci in kako vpliv pešcev na razvoj mesta vidijo Celjani. Predvsem pa smo ugotavljali, da ima mestno jedro Celja velik potencial za vsebinsko prenovo z vključitvijo inovativnih, kulturnih, umetniških in podobnih vsebin. Kaj nas je leta 2012 še posebej pritegnilo?

Promenada ob Savinji in uspešna vključitev nove knjižnice v koncept promenade, na kateri se Celjani srečujemo in družimo, ker predstavlja utrip mesta, je bila naša prva točka. Takrat smo si zaželeli, da bi ob njej nanizali več vsebine za otroke, da bi se kolesarji na njej vsaj upočasnili, da bi jo uporabljali za spontane ulične nastope, da bi jo podaljšali »do Logarske doline in Celjske koč« ...

Gosposka ulica s pasažo pri trgovini in kavarni *Leonardo* je bila prepoznana kot lep primer oživiljenega prehoda, ki nas je na eni strani z odprtimi vitrinami vabil k sladlicam, na drugi strani pa prav tako z vabljivimi izložbami skozi steklene površine omogočal poglede v notranjost, k drobni ponudbi butičnih izdelkov.

Na Gosposki ulici so nam bile vseč ponudba in butiki, želeli pa smo si več zelenja, manj avtomobilov, urejene izložbe vzdolž ulice, obnovljene fasade, več rokodelskih delavnic, večjo ponudbo sladice in sladoleda v mestu.

Atelje Mihale Jezernik, ki se je v tistem letu skrival na dvoriščni strani enega od karejev mesta, rahlo odmaknjen od glavnih mestnih peš promenad, je bil naš naslednji postanek. Kljub skriti legi pa je unikatna oblikovalka vedno povabila naključne mimoidoče, da so pokukali skozi odprta pritlična okna njene ustvarjalnice.

Všeč nam je bila umetnost in majhni ateljeji, ki bogatijo mestno ponudbo, pogrešali pa smo več umetniških zvrsti v mestnem jedru, festivale, umetniške kolonije...

Vila Malina, lokal ob glavni promenadi mestnega jedra, je v tistem letu otroke vabil s pestro vsebino in kvalitetno ponudbo. Preplet delavnic, ustvarjalnic, praznovanj, atraktivno oblikovane izložbe, lesenih in didaktičnih igrac je bil recept, ki je pritegnil mimoidočega pešca.

V Malino so radi zahajali otroci, starši in stari straši, predstavljala pa je svež veter ponudbe kvalitetnih igračk za otroke, prostor za ustvarjalno druženje otrok in nov estetski kotiček mesta.

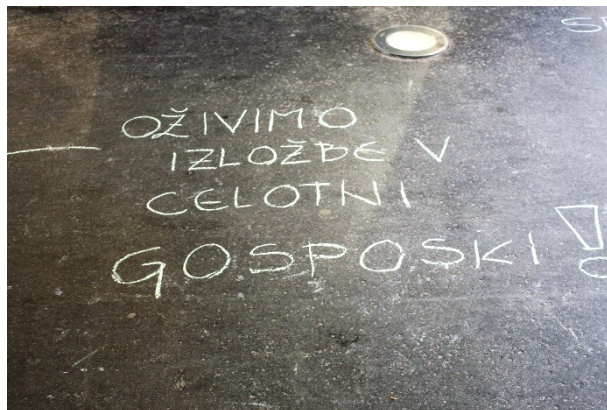
Na Glavnem trgu smo v letu 2012 sicer ugotavljali, da se mestno jedro prazni (takrat je zaprla vrata tudi legendarna trgovina Lovec), trgovska ponudba pa se je selila na obrobje, v nakupovalna središča. Predlagali smo, da se v mestu spodbuja trgovine s konceptom, inovativno ponudbo, novo ponudbo (npr. vegetarijanske restavracije, svetovalnice za zdravo življenje), ...

Po nas je vodila do takrat še precej nove **celjske tržnice**, ki je nastala na mestu stare tržnice v letu 2009 in je že od nekdaj predstavljala vsakodnevno družabno točko Celjanov, ki s košarami in vrečkami, brez avtomobila, mimogrede opravijo drobne dnevne nakupe. Všeč nam je bila ponudba svežega in domačega sadja in zelenjave, dobra

in zdrava hrana, prijaznost branjev, njihovi nasveti, druženje in srečevanje. Tržnica v zavesti Celjanov predstavlja »srce mesta« in tudi takratni sobotni vrvež na tržnici je potrdil naše ugotovitve.

Sprehod smo zaključili v atriju lokala **Branibor**, kjer smo razmišljali, ali je prenova atrijev lahko priložnost za staro mestno jedro in kakšen je recept za to prenavo.

10. JANE'S WALK CELJE 2021

Letošnji sprehod bo zaradi epidemioloških razmer izveden malo drugače.

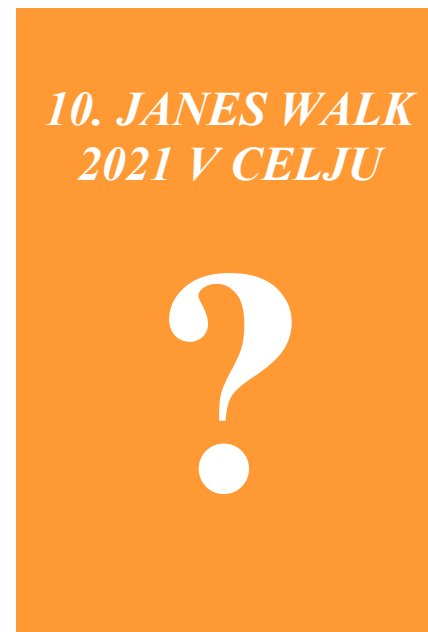
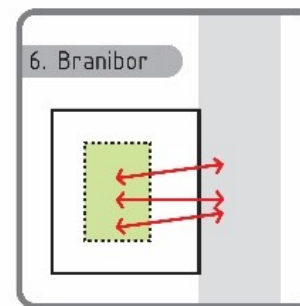
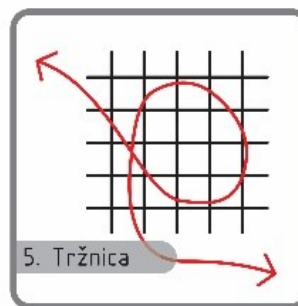
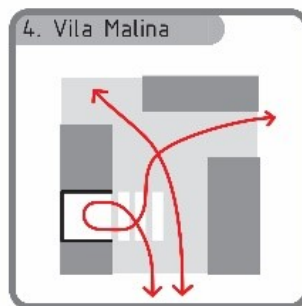
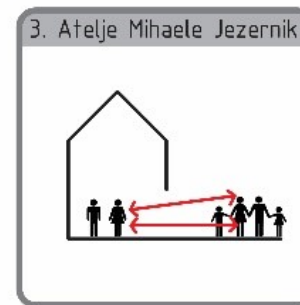
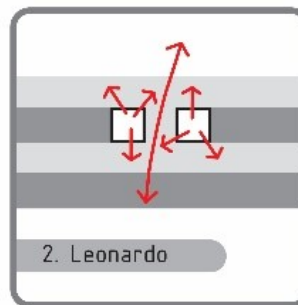
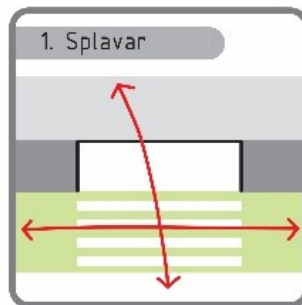
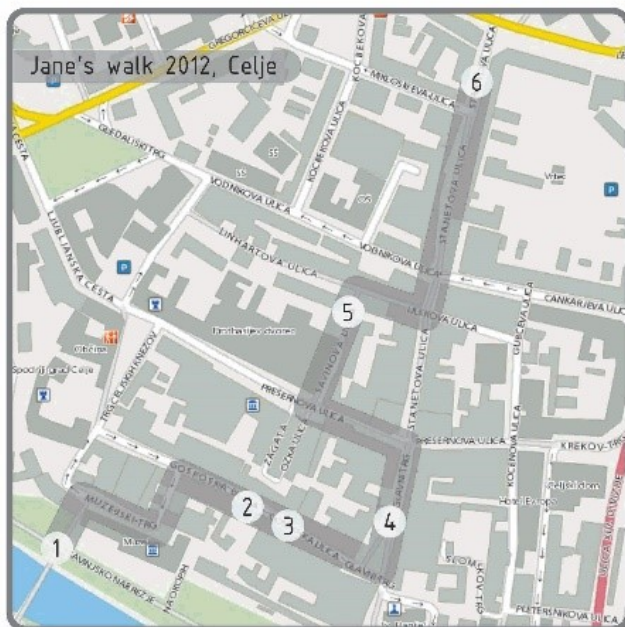
Vse Celjane najprej vljudno vabimo, da **sami »ponovite« sprehod** po vseh šestih točkah v mestnem jedru, ki smo jih prehodili leta 2012 in opazujete, kaj se je v tem času v mestu zgodilo in spremenilo. Deset let je doba, v kateri so tudi v prostoru vidne ključne spremembe, zato vas vabimo, da obudite spomin na leto 2012 in s posebno pozornostjo in razmislekom stopite na enako pot. Vaša opažanja, misli in fotografije nam lahko pošljete na e-naslov mojca@urbanisti.com. Strnili bomo skupne vtise in jih po zaključku akcije, predvidoma do konca maja predstavili javnosti.

Drug del naše akcije bo potekal **»v živo«**. Sprehod bomo v mesecu maju skupaj z Gimnazijo Celje – Center ponovili tudi z našo aktivno udeležbo, kjer bomo urbani sprehajalci obudili spomin na Jane Jacobs ter pogledali, ali se mesto Celje razvija v duhu njenega aktivizma in razvojne paradigme »mest po meri človeka«. Na ponovno obujenem sprehodu iz leta 2012 bomo prehodili vse točke takratnega sprehoda in opazovali spremembe, ki so se v tem času zgodile v našem mestu.

Vabimo vas, da se nam pridružite!

1. JANES WALK 2012 V CELJU

Pri organizaciji prvega urbanega sprehoda »oživimo mesto« leta 2012, ki ga letos ponavljamo, so sodelovali Mojca Furman Oman, Gorazd Furman Oman in Jaka Sedovnik. Takratni urbani sprehod je podrobneje opisan na naši [spletni strani](#).

O SPREHODIH JANE'S WALK

Slovenski koordinator¹ sprehode predstavlja takole: Pobuda Jane's Walk izhaja iz Toronta, njen namen pa je širiti dragocena sporočila Jane Jacobs in popularizirati živost mest, ki se poraja preko povezanosti prebivalcev z bivalnim okoljem, sosedi in obiskovalci. Urbani sprehodi Jane's Walk potekajo po svetu vsak prvi konec tedna v maju in promovirajo urejanje mest po meri pešcev. Namen sprehodov Jane's Walk je ponovno odkriti skrite razsežnosti naših mest z očmi pešca in radovednega opazovalca. Odkriti kaj je tisto, kar morajo vsebovati pešču prijazne ureditve in kaj dela naše ulice in trge varne za prebivalce in obiskovalce, obenem pa povezovati ljudi v prizadevanjih za vsakodnevnu življenju prijazne mestne četrti.

V zadnjih desetletjih se je po vsem svetu razširilo zavedanje, da mesta z živahnim vsakdanjim utripom, s pestro ponudbo programov v objektih in s takšnimi ureditvami javnega prostora, ki prebivalce spodbujajo, da po vsakdanjih opravkih hodijo peš, svojim prebivalcem omogočajo višjo kakovost življenja. Dobra hodljivost mest, kot poimenujemo prijaznost mestnega okolja za pešačenje, zelo pomembno prispeva k psihofizičnemu zdravju in varnosti prebivalcev ter mestnega okolja. Obenem pešačenju prilagojena organiziranost mesta spodbuja tudi razvoj lokalnega gospodarstva, kot so lokalne

trgovine, storitvene dejavnosti ali kreativne industrije. Hodljivost mesta omogoča razvoj intenzivnih in raznolikih družbenih vezi ter tako bogati vsakdanje življenje prebivalcev in krepi socialni kapital, ki predstavlja ključni vir razvojne moči lokalnih skupnosti.

V Torontu so bili prvi tovrstni sprehodi v okviru krovne organizacije² organizirani leta 2007, leto po smrti Jane Jacobs. Od 2009 naprej sprehode gosti tudi vedno več mest izven Kanade, od leta 2011 so med njimi tudi slovenska mesta. V Celju sprehode organiziramo od leta 2012 dalje, zavod Metro SR je v Celju do sedaj uspešno sodeloval že devetkrat.

O ZAVODU METRO SR

Zavod Metro SR je neodvisen raziskovalni zavod in nevladna organizacija na področju prostorskega načrtovanja, urbanizma, arhitekture in krajske arhitekture, ki prioritarno na področju Savinjske regije skrbi za promocijo, izobraževanje in razvoj prostorske kulture. V zavodu Metro SR se ukvarjamo z raziskovalno, izobraževalno in promocijsko dejavnostjo. Odzivamo se na trenutne potrebe v prostoru in skozi raziskave, arhitekturne projekte, promocijske in izobraževalne dogodke ozaveščamo javnost, stroko, gospodarstvo in javno upravo o rešitvah in vizijah na področjih prostora. V svojem delu se ukvarjamo tako s formalno uveljavljenimi kot neformalnimi, inovativnimi oblikami demokratičnega urbanizma in spodbujanja aktivnejše participacije prebivalcev pri urejanju prostora.

Pri organizaciji urbanih sprehodov Jane's Walk sodelujemo od leta 2012 dalje, urbane sprehode pa vsako leto podpre tudi *Mestna občina Celje*.

Letošnji, 10. urbani sprehod bomo izvedli v sodelovanju z dijaki *Gimnazije Celje – Center*.

Več o nas je dostopno na [spletni strani](#) in na: Zavod Metro SR, Grudnova ulica 6, 3000 Celje
03 4900 409 / mojca@urbanisti.com / www.urbanisti.com

¹ <http://ipop.si/urbani-sprehodi-janes-walk>

² <https://www.janeswalkfestivalto.com/>